

Néprajzi érdekességek 10

Kaszapengéből készült szárvágó Tiszavárkonyból

A kukorica betakarításának utolsó mozzanata a kukoricaszár levágása, kétébe kötése, kúpba rakása és hazahordása. A szárvágás speciális szerszámokkal, a szárvágókkal és kapákkal történik. A szárvágók általános formája a Kárpát-medencében balta alakú, ám országszerte elterjedt megoldásnak számít, hogy tönkrement kasza pengéjéből házilag barkácsolnak maguknak a feladat ellátására alkalmas munkaeszközt. Már Kiss Lajos felhívta a figyelmet rá, mennyi mindent készítenek a parasztemberek kaszából:



„Ha a kasza jó volt, nem hajítják el akkor se, ha elnyúvik, hanem különböző szerszám készítésére használják. A hegyéből csinálnak: fattyazó kést, régen békóvágófűrész, amit millingnek hívtak, fűrész, szőlőtetj hányót, acatolót. Közepéből: kaszakést, disznóölő kést, tetjvágót, dohányvágót, sivágót, káposztaszelőt, acatolót, szűrőnyesőt, gamóvasat (szűcsszerszám), agyagszelőt és isztergálót (göloncsérszerszám), színélőt (tímárszerszám). Nyakából: tetjvágó kést. Oromjából: csiholó acélat, cigányhorgot, csizmapatkót, sarkantyút, cigányfogas fogait, fegyverrugót, dohányfűző tűt. Készenek még a kaszából szárvágót, használják kalapács élére, üllő tetejére, baltát acélzatnak, éleztetnek vele.” (KISS Lajos: Vásárhelyi hétköznapiak, 1958. 38-39.)

A Damjanich János Múzeum néprajzi gyűjteményében is több darab kukorica szárvágó található ebből az újrahasznosított fajtából, képünkön egy Tiszavárkonyban készült és 1968-ig használt példányt mutatunk be.

[Megjelent a Damjanich János Múzeum facebook lapján.](#)

DJM= Damjanich János Múzeum

Néprajzi érdekességek 10

Írta: Benedek Csaba

2021. március 22. hétfő, 09:42 - Módosítás: 2021. március 23. kedd, 19:38
